

Distin. xxxv. de diuortio qd fit ppter adulterium.

De etiā notādū ē qd cū dñs cedat rē. Sup̄ egit maḡ de triplici impedimēto mrimōū. h̄ agit de diuortio qd oritur h̄z ex culpa r̄ pctō. Et qm̄ adulterū p̄t peccere mrimōūz vel seq̄. r̄ p̄m qd p̄cedit causat diuortū. r̄ p̄m qd seq̄ s̄it. It̄ h̄c ps̄ h̄z duas. In p̄ma agit de diuortio qd fit ppter adulterū qd seq̄ mrimōū. In secūda agit de adulterio quod antecedit mrimōūz. ibi

DI XXV

Abat. v.

Dico. de morte sabi ole.

Inno. p̄

Augusti.

Rom̄. ij.

1 a. Nēq̄ adultera vxor dimitti a viro. q̄ vtz vir qui fornicat i occulto possit dimittere vxorē q̄ fornicat i agro r̄ q̄ sic v̄r. qm̄ vir p̄ragere d̄ vxorē illa n̄ p̄t excipere d̄ viruz. r̄ si excipit n̄bilyal. cū n̄ possit p̄bare. Juxta h̄ q̄ in q̄ bus calibz cōpetat vxorū excipere d̄ virū p̄ccere diuortū. R̄. dōz. q̄ tal̄ fornicatō n̄ d̄ dimittere nec p̄t sine pctō i d̄spectu dei. lz possit i d̄spectu eccle. p̄ co q̄ vxor n̄ d̄fuit ius excipere d̄ ius de sic p̄bato. Arg. c̄. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. Si in vir egulz p̄niaz. r̄ il la accusata nol/ leragere p̄niam si p̄leuerat in adulterio. credi tur t̄c q̄ vir possit eā accusare r̄ dimittere p̄niam si p̄o vir eēt i crimie notorio sic vxor n̄ possit. vñ sepe s̄t casus i q̄b̄ p̄m iura ad/ ultera p̄t excipere vtz. p̄m̄ ē si fornicaria d̄n̄ citur. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. r̄ c̄ de diuor. Secūda si q̄s p̄stiauit eā extra d̄ co q̄ cogno. cō sanguinā vxoris sue. d̄ferecōdī r̄

2. Tertiū cū crederet manū i bel

1 a. Nēq̄ adultera vxor dimitti a viro. q̄ vtz vir qui fornicat i occulto possit dimittere vxorē q̄ fornicat i agro r̄ q̄ sic v̄r. qm̄ vir p̄ragere d̄ vxorē illa n̄ p̄t excipere d̄ viruz. r̄ si excipit n̄bilyal. cū n̄ possit p̄bare. Juxta h̄ q̄ in q̄ bus calibz cōpetat vxorū excipere d̄ virū p̄ccere diuortū. R̄. dōz. q̄ tal̄ fornicatō n̄ d̄ dimittere nec p̄t sine pctō i d̄spectu dei. lz possit i d̄spectu eccle. p̄ co q̄ vxor n̄ d̄fuit ius excipere d̄ ius de sic p̄bato. Arg. c̄. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. Si in vir egulz p̄niaz. r̄ il la accusata nol/ leragere p̄niam si p̄leuerat in adulterio. credi tur t̄c q̄ vir possit eā accusare r̄ dimittere p̄niam si p̄o vir eēt i crimie notorio sic vxor n̄ possit. vñ sepe s̄t casus i q̄b̄ p̄m iura ad/ ultera p̄t excipere vtz. p̄m̄ ē si fornicaria d̄n̄ citur. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. r̄ c̄ de diuor. Secūda si q̄s p̄stiauit eā extra d̄ co q̄ cogno. cō sanguinā vxoris sue. d̄ferecōdī r̄

2. Tertiū cū crederet manū i bello defictū r̄ nupsit. alij. xxxij. q̄. j. cū ḡ bellicas. Quar/ r̄ si cogit a fute larene ab aliq̄ que crederet eē vtz suuz. Arg. xxxij. q̄. j. Quare si fuerit vi opp̄sa. xxxij. q̄. v. p̄. posito r̄. h̄ ar̄ intelligēdū ē de vi absoluta n̄ de metu. S̄ r̄ q̄ i recōciliante eā sibi p̄ adulterū. r̄ petijt debitum xxxij. q̄. j. Septim̄ ē rar̄. si i fide repudiat vxorē illa

Solet etiā q̄ri an valeat duci rē. p̄ma ps̄ h̄z q̄tuor p̄tulas. In p̄ma ondit maḡ q̄ vir innocēs p̄t fornicari am dimittere r̄ ecōnsero. In secūda ondit q̄ si ambo fornicantur. vnus nō potest alterū inuitū dimittere. ibi. Si vero q̄ritur an adulter adulteram r̄. In tertia ostēdit q̄ post diuortium coniuge viuente neuter p̄t nubere ibi. Si q̄s aut̄ fornicatōis exp̄s r̄. In quarta q̄ possunt in uterū recōciliari. ibi. Possunt aut̄ recōciliari r̄. In secūda vero parte p̄ncipali p̄mo opp̄onit r̄ide soluit.

abijcere vxorē. prior d̄z eē a fornicatione purgatus. qd̄ similis r̄ de femia dixerim. Idē Indig nantur mariti si audiāt adulteros viros pendere similes ad adulteris femis penas. cū tāto ḡui eos puniri optuerit q̄nto maḡ ad eos piet r̄ v̄tute vincē r̄ exēplo regē femias. Ex his ap̄paret q̄ adul̄ adulterā dimitte nō valet r̄ econuerſo.

1. Nēq̄ adultera vxor dimitti a viro. q̄ vtz vir qui fornicat i occulto possit dimittere vxorē q̄ fornicat i agro r̄ q̄ sic v̄r. qm̄ vir p̄ragere d̄ vxorē illa n̄ p̄t excipere d̄ viruz. r̄ si excipit n̄bilyal. cū n̄ possit p̄bare. Juxta h̄ q̄ in q̄ bus calibz cōpetat vxorū excipere d̄ virū p̄ccere diuortū. R̄. dōz. q̄ tal̄ fornicatō n̄ d̄ dimittere nec p̄t sine pctō i d̄spectu dei. lz possit i d̄spectu eccle. p̄ co q̄ vxor n̄ d̄fuit ius excipere d̄ ius de sic p̄bato. Arg. c̄. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. Si in vir egulz p̄niaz. r̄ il la accusata nol/ leragere p̄niam si p̄leuerat in adulterio. credi tur t̄c q̄ vir possit eā accusare r̄ dimittere p̄niam si p̄o vir eēt i crimie notorio sic vxor n̄ possit. vñ sepe s̄t casus i q̄b̄ p̄m iura ad/ ultera p̄t excipere vtz. p̄m̄ ē si fornicaria d̄n̄ citur. r̄. q̄. vj. p̄. rōn̄. r̄ c̄ de diuor. Secūda si q̄s p̄stiauit eā extra d̄ co q̄ cogno. cō sanguinā vxoris sue. d̄ferecōdī r̄

Dicit vtz aliter si ventar ad fidē d̄z eā recipere. nō obstāte q̄ fuerit fornicata. extra de diuor. gaudetibus. b. Cū tāto ḡui us eos p̄turi o/ poruerit r̄. q̄ q̄s ḡui peccat. v̄rū mulier que adultera q̄ vir vel econuerſo. Et q̄ magis vir v̄tra dicere. It̄ se rus muliebris ē ifirmior r̄ ad la p̄ū prior: p̄ natura. ḡmagis excusat i culpa. h̄. Co. vii. In h̄ ei q̄ serus virilis ē stabilitas o: p̄ natura r̄ d̄z. Co. vii. Ambro. u: peccat si adulteret. R̄. dōz q̄ ista duo crimina se h̄nt sic exce dētia r̄ excessa. In h̄ ei q̄ serus virilis ē stabilitas o: p̄ natura r̄ d̄z. Co. vii. Ambro. u: peccat si adulterando. h̄ q̄ vir maiorē h̄z i pulstōez ad luxuriam p̄t fornicare d̄mē calous. r̄ q̄ maiorē h̄z co/ pia. nec ē ita serus verecundus p̄ natura. h̄nc ē q̄ mulier ḡuis peccat iō maior ex pctō mulieris o: i infamia taz viro q̄ mulieris. Un̄ aliq̄ mō v̄rū ē qd̄ dicit gr̄go. de carnalibz v̄tūz. q̄ sint m̄

nois culpe h̄z maioris infamie. fere enī i oim̄b̄ istō ro perit q̄ ad inuicē cōparata se h̄nt vt excedat r̄ excessa. v̄runtamē q̄ maior excedat fornicatio mulieris. videt̄ q̄ maḡ ledit virū. r̄ m̄r̄ habet impulsū. licet sit minus fortis ad resistendum. illud enī recompensatur p̄ humanā verecundiam que debet eam retrahere multa

4 e Patronus em̄ ē turpitudis q̄ celat̄ crimē vxoris. Quid male dicere Lriso. q̄ p̄uēb. xvij. dī. fidelis ē q̄ celat̄ crimē amicti. q̄ bonū ē crimē celare. Itē q̄ sciens in famat̄ aliter aufert̄ ei mat̄imuz bonū. q̄ grauit̄ peccat.

dm̄ q̄ celare est dupliciter. Aut cū scit. s̄ t̄ā it̄ occultā alijs. et non deregis. Aut cū scit ap̄t̄ ai et notū et dū simlādo coogit̄. Prima ē fidelit̄ tans. Scdm̄ vero ē p̄bere p̄ a trocintū scelerū. Vlt̄ celare ē d̄ duplici. aut in pudicitū coy reprōns. aut in supponatōz peccarous et infirmit̄. et p̄m̄ ē ma/ li. scdm̄ vero ē bonū. Vel aliter celare crimē s̄ ē dupl̄. aut p̄sōe q̄ p̄ p̄desse. aut p̄sōe q̄ p̄ obē. Prima ē maluz scdm̄ est licitū. et sic p̄ illud.

Dicit q̄ p̄t̄ iucē recōcilia- ri. p̄t̄ at̄ recōciliari et cohabitare sic pus. si dimissū al̄ reuocore vo- luerit. Dicit t̄m̄ Joh̄s criso. Sic crudelis et iniquus est q̄ castam dimittit. sic fatū ē et iniquū q̄ re- tinet meretricē. p̄sonus ei tur- pitudinis ē q̄ celat̄ crimē vxoris. Item Hieronimus. Cum mu- lier vnam carnem i aliam diui- serit. et se fornicatōe a marito se- pauerit n̄ d̄z teneri. ne viruz q̄ sub maledictio faciat. dicere scri- ptura. Qui tenet adulterā stul- t̄ est et insipies. Idē ad amādūz p̄brū scribēs de q̄ daz q̄ viro suo viuēte alij nupserat. sic ait. Rē nouā loq̄. imo nō nouam s̄ ye- terē q̄ veteris testam̄ti autorita- te p̄firmat̄. Si reliq̄rit scdm̄ vir- mulier et recōciliari uoluerit p̄- ri. nō p̄t̄. Sed hec oīa itelligē- da sūt d̄ illa q̄ ab adulterio rece- dere noluit. nec p̄nāz p̄ctm̄ de- lere. Qd̄ si vir sciet̄ patif. p̄senti- re v̄. Si ei i adulterio p̄seuera- re eligit. p̄son̄ turpitudis et le- nocinij re^m marit̄ habebit. nisi eā adulterij reā facere voluerit. si aut̄ ap̄ctō recesserit. et p̄nāz illud purgauerit. poterit viro re- cōciliari. v̄n̄ aug^s. Quid tibi du- rū videt̄ vt p̄ adulteriū tibi re- cōciliē cōiū. si fides assit si erit durū. Cur em̄ adhuc deputam⁹ adulos q̄s credim⁹ p̄nā eē sa- natos. Idē. It̄ erit turpis nec difficilis ē p̄ patrata et purga- ta adulteria recōciliatio p̄iugij vbi p̄ clauēs regni celoz n̄ dubi- tat̄ fieri remissio p̄ctōz. nō vt p̄ viro diuortij adultera reuocet̄. s̄ vt post xpi consortij adultera non vocet̄ ur. Itē Gregori. De- bet recipere peccatrice q̄ p̄nāz egit. s̄ nō sepe Itē Hermes. Si vir scierit vxorē suam deliquisse. et nō egerit p̄nāz mulier sed per-

tere debet. qm̄ q̄tū i se fuit p̄nāz vōit. et h̄ dico ni- si mulier fuerit fornicata. Et insup meche iura- dedit. et. Ut hic velle q̄ fides supaddita ipeditat iura- mētū. S̄ v̄ q̄ nō. q̄ licitū ē h̄c ducere vxorē p̄ mortē

manet in fornicatōe sua. et vir vi- uit cum illa. vir reuserit et par- ticeps peccati eius. Si multi- er dimissa egerit penitētia. et vo- luerit ad virum reuerti. debet recipere peccatricez que p̄nāz egit. sed non sepe. Agit de adulterio quod an- tecedit matrimonium

virt. ergo licitū est p̄mittere. er- go propter illaz promissionē nō debet impediri sequens mat̄i- monium sed cō- firmari. ergo si simplex adulterium non impe- dit. videtur q̄ nec impeditur cū fides datione. s̄. d̄m̄ q̄ talis fides nō est f̄d̄s sed potius infu- delitas p̄ eo q̄ ē p̄ bonum fidei. quo vxor tenet alligata viro. et ideo cū in fidei datione mat̄i- monia inchoen- tur. et talis f̄d̄s matrimonio re/ pugnet nō inici- at. imo simplici- ter ibabiles red- dit. q̄ nec inicia- ri amplius iter- tales p̄sonas p̄- nec consumma- ri similit̄. Si autem alter in mortem viri ma- chietur propter cōtrabendū ma- trimonium. po- tius se facit iha- bilē q̄ se reddat habilem. q̄ ergo obijctur q̄ est li- citum. Dicēduz q̄ non est. cum quia sit ex mala causa. cum quia est occasio mul- torum maloz. et ideo si iurāt n̄ obligatur ad iuramentuz seruā- dum. sed potius ad p̄nāz factē- dam p̄o iuram̄- to male et inordi- nate emisso. et sic patet illud.

Opōnit

Hieron.

p̄i. xvij.

dur. xvij.

Augu. ad polentum

Hermes

Opōnit

Ex cōci. ty buriēti.

Augusti.

Solut.

Solet etiam querian vale- at duci in cōiugium q̄ p̄a ē pol- luta p̄ adulterium. De hoc leo papa ait. Nullus ducat in ma- trimonium quam prius polluit adulterio. Item relatum est au- ribus sc̄ozum sacerdotum quē- dam alterius vxorez stupro vio- lasse et insup meche iuramentuz dedisse. q̄ post legitimi mariti mortem si superuueret ducerz eam in vxorem. quod factum ē. Tale ergo connubiuz prohibe- mus et anathematizamus. his alijsq̄ auctoritatibus verant̄ in cōiugium copulari qui se p̄us adulterio maculauerunt. Sed contra Augu. ostendit dicens. Deniq̄ mortuo eo cum quo fu- it verum coniugiu. fieri potest coniugium cū qua precessit ad- ulterium. Idem. Possē fieri sa- ne licitas nuptias ex p̄sonis illicite coniunctis honesto pla- cito subsequente manifestum ē. Sed hec vltima auctoritas de concubinis loquitur. prohibēs cōcubinas posse transire ad ho- nestum placitum nuptiarum. si castitatem et fidem seruare ve- lint. Prima auctoritas augusti- ni de illis ait. Qui de peccato penituerunt. et nihil in mortem viri machinati sunt. nec viuē- te viro fidem adultere dedit me- chus. q̄ eam in cōiugium duce- ret si superuueret. Qui vero h̄ faciunt alijs p̄missis auctori- tatibus prohibentur copulari.

nō tenet. et in pmo cāu loquuntur auctes scōz. et cano-
 nā. Un hieo. Si vir sat vxore deliquisse. et mulier pman-
 serit i fornicatōe et viuit cū ea. vir pcepta ē peti ei. et
 nel q̄ vir vxore corrigere. id est fornicatōe dimittere. et rōe
 bāt ad ipsos trinare. nec amittit ius i vxore vt parebit. et
 q̄uis ebeat dimittere iuriā. d3 tñ corrigere culpā. et
 sic pcedēde sūt rōes q̄ nō tenet simplr dimittere s3 i cāu
 nec tūc ad omne rps s3 ad aliqd. p eo q̄ nō tenet ppeuali-
 ter cōtinere. s3 q̄ ad modū vxore infirmare corpalit re-
 net trinare ad rps. ita vxore infirmare spūalit. ad eius
 correptōz tenet ad rps eā repellere. qm̄ q̄uis possit cul-
 pam indulgere. d3 tñ corrigere. Hec est sū a dño pcepta
 sūt culibet. s. vt primo suo vnusq̄sq̄ parcat. itez. q̄ par-
 cēdo corripit. et hoc duo simul tāgāt. Mar. xvij. Sūt
 rōes ad oppositū eō cedēde sūt in eo cāu in q̄ mulier in-
 diger aliq̄ manifesta correptōe ppr criminis infamiaz
 et euidētia. In qd̄ obijct q̄ ē meretric. ddm̄ q̄ meretric
 duplr p̄r cognoscit. aut s̄m q̄ meretric. s̄ sic cognoscit a n̄
 suo. et h̄ nō apls istud vituagat. q̄ ē in cōrūctia xpi. Pōt
 itez cognoscit vt vxor. et sic in nulli ē p̄tūctia. imo co-
 gnoscit ordinare. Itē cū d3 p̄ cognoscere meretricē ē ma-
 lū. intelligēda ē ppositio cū reduplicatōe in q̄z tū ē mere-
 tric. siue affectu meretricio. et sic p̄z totū. **Qd. iij. c.**
**Utrū possit q̄s vxore fornicatōe dimittere ppa aucto-
 ritate sine iudicio ecclesie. Et q̄ sic vi. q̄ dñs dat iustam
 s̄niam cū tubet dimittere eā fornicatōis. s̄ si h̄ ē de iustit-
 cia. et qd̄ a xco iudicatū ē nō indiget apliō iudicio. s̄ si
 ne oīo iudicio p̄r eā dimittere. Itē mar. j. ioseph
 cū ēt vir iustus cogitauit occulte dimittere mariā. glo-
 dicit q̄ sūt iust. et p̄. Iust. q̄ voluit dimittere. p̄r q̄
 voluit p̄alare. s̄ cū ioseph laudat q̄ voluit occulte di-
 mittere. s3 s̄ sine iudicio ecclesie dimittere. Itē possibi-
 le est q̄ fornicatio nota sit s̄t viro. s3 n̄bominus te-
 net vir vxore corrigere. s3 diuortū erat ad cobitationē for-
 nicarie. s̄ cū h̄ nō possit p̄bare i facie ecclesie saltē. tenet
 (si nō p̄r) eā dimittere i occulto. Itē si vir p̄ cognitiā
 fornicatōis volūtarie vxore cognoscit. s̄bit irregulari-
 tate. et etiā a m̄ritu actōis s̄ fornicatōis. s̄ si h̄ ad h̄ tenet. p̄r
 vxori debitu denegare. et ita pōt eā dimittere. **Lōra-
 noll.** seipsum d3 vindicare. q̄ mibi vindicia dicit dñs
 Ro. xij. s̄ si mulier peccauit i virū. vir nō p̄r eā ppa au-
 ctōitate dimittere. Itē null. in eadē cā pōt ee actor. et
 iudex. sed vir ē actor. s̄ nō d3 ee iudex. Itē repudium
 in lege nō licebat fieri nisi aucte iudiciū caritatis cū da-
 tōe libelli. s̄ multo for. nec in noua lege. Itē si vir
 ppa auctōitate dimittat vxore reclamantē copellit eam
 recipere. q̄ p̄r ordinē iuris eā dimisit. s̄ nō vir tē. Itē
 m̄ritonū nō pōt s̄bit in occulto sine pctō. s3 facit est
 ipm̄ s̄bere q̄s diuidere. s̄ in occulto sine pctō nō p̄r dmi-
 16 di. s̄. ddm̄ q̄ cōtingit vxore dimitte a viro duplr. Un
 q̄tū ad thoz vt nō eōm̄iteant carnalit. vel q̄tū ad tho-
 rā i mutua cobabitatōe. Si pmo nō sic dico q̄ vir cō-
 pro et cogno certitudinalit q̄ vxor fornicet vel eōner
 so. pōt debitu denegare. nec ad h̄ tenet nisi p̄ censurā ec-
 clesiasticā p̄pellat. et tūc si cōpulsus debitu reddidit nul-
 lū ei p̄iudicū generat. Rō hui. ē. q̄ tenet et d3 corrigere
 suū cōparē vel cōiugē in occulto. Si aut loq̄mur de se-
 paratōe s̄cō nō sic d̄r diuortū. et h̄ q̄ ē in manifesto n̄ d3
 fieri in occulto. sed in facie ecclesie. et q̄ m̄ritonū ē ma-
 gni sacm̄. nō sub sc̄a q̄ iudice s3 corā epō. et h̄ est qd̄ d̄r
 xxxij. q. ij. c. seculares tē. Nō sūt editū in cōcilio carta
 gineū. cui inter fuit aug. vbi d̄r. Si anq̄ ad epōs cōpro-
 uinciales distidū cās dixerint. et p̄s s̄ in iudicio dānt
 vxores suas adiecerit. a cōiōe ecclie et s̄cō ppli cetū p eo
 q̄ p̄iugia maculat septē. Et tēp in eadē qd̄e nicolaus**

papa. Nō licet alicui sua aucte vxore suā dimittere. vñ
 s̄m ius cōtenet itez eā resumere. q̄ in iuste expoliati re-
 stitui debent ante litis restatōz. et h̄ dico vbi obijctat
 ei fornicatōem quā velit in inēdūcti p̄bare vel aliqd
 cōsile. **Ad illud ergo qd̄ obr̄ q̄ dñs s̄niam tulit. ddm̄**
**q̄ fallū est. q̄ nō tulit s̄niam s3 exp̄s̄it. et s̄m illd̄ ius ep̄is
 p̄rāte s̄niam dimitte. Ad illud qd̄ obr̄ de ioseph. d̄d3**
**q̄ non ē s̄le. q̄ tūc p̄pter fornicatōe nō fiebat diuorti-
 um sed homicidiū. et ioseph tanq̄ pius timebat mores
 marie. Ad illud qd̄ obr̄ q̄ si fornicatio s̄t viro nō
 ta ē. ddm̄ q̄ tūc d3 vxore corripere in occulto nō p̄ diuorti-
 um. Ad illud qd̄ obr̄ q̄ s̄bit irregularitatē et amittit
 actōem si cognoscit volūtarie. d̄d3 q̄ nō tenet eā cogno-
 scere. nec tñ et h̄ d3 eā p̄p̄a aucte dimittere. Rōes ad
 oppositū probāt q̄ diuortū nō pōt fieri. nisi in facie ec-
 clesie cum sit publicum. et hoc est verum.**

Questio. iij.

**Utrū diuortio celebrato vir possit aliā vxore ducere
 vel vxor alium virū. Et q̄ nō vi. j. Loz. vij. p̄cipio non
 ego s3 dñs vxore a viro nō discedere. q̄ si discesserit ma-
 nere inuptā. Itē aug. de bo. iugali. Nāc inter
 viuētes iugale vinculū. qd̄ nec separatio. nec cū alio cō-
 iūctio p̄r auferre. Itē rōe vi. q̄ si alter possit nudre. cūz
 m̄ritonū nō claudicat. possit yterq̄ nubere. ergo q̄
 tūc cūq̄ aliq̄ vellet h̄re alium virū. possit h̄re fornicatōe
 qd̄ stultū est dicere. Itē si p̄pter fornicatōem solue-
 ret oīno m̄ritonū. ergo si aliq̄ cognosceret vxorez ex
 quo fornicata est. cū iam nō sit inter eos m̄ritonū pec-
 caret mortaliter. qd̄ ē in cōuentēs dicere. Lōra. Disce. ij.
 Non vxor mea et ego nō vir ei. glo. q̄ p̄stinos vxores
 nō relinq̄. ergo aia q̄ nō relinq̄ vxores nō ē vxor dei. er-
 go a s̄t si ita est in signato vt in signo. malit q̄ fornicatōe
 nō relinquit nō ē vxor viri. et h̄. ergo vir pōt cum
 aliā nubere. Itē mar. xij. q̄ dimiserit vxore et aliā du-
 xerit (excepta eā fornicatōis) mecharur. ergo si recta
 est exceptio. licet ex causa fornicatōis vxorem dimit-
 tere et aliā ducere. Itē ratione videtur. quia ad-
 ulterando diuisit carnem suam. sed sacramentum ma-
 trimoniū est q̄ sūt duo in carne vna. ergo sacramentuz
 per fornicatōem soluitur. ergo non est ibi amplius
 matrimonū. Itē post diuortū vir in nullo tenet
 vxor. nec in quantū ad debitum soluendum. nec q̄ ad
 cobitationem. ergo si aliq̄s est a lege vxoris solut.
 potest contrahere. et si hoc. cum vir sit solutus a lege v-
 xoris possit contrahere. videtur tē. **R. d̄d3 q̄ diuor-
 tium potest fieri dupliciter. Aut quia persone erant il-
 legitime ad contrahendum ad iuicem. non tamen sim-
 pliciter. et tūc yterq̄ potest alteri nubere sicut supra di-
 stinctuz est. Potest etiam fieri propter crimen fornicatō-
 nis. et tunc non potest contrahere nec vir nec muli-
 er. quia cum essent persone legitime fuit inter eas sacra-
 mentum quod est vinculum insolubile. Unde diuortū
 non est separatio q̄rum ad vinculum sacramentale. s3
 q̄rum ad debitum. et cobitationem. Ad illud ergo
 quod obijctur q̄ anima fornicatōis non est vxor dei.
 dicendum q̄ matrimonium non est signum huius p̄n-
 cipaliter sed coniunctionis diuine nature et humane q̄
 nullatenus soluitur. ideo non est simile. Ad illud qd̄
 obijctur de exceptione domini. dicendum q̄ exceptio
 non refertur ad ytrumq̄ actum. sed ad alterum tantum
 scz ad actuz dimissionis. vnde oratio illa tres b3 cās ye-
 ritatis. vnde q̄ p̄cedit ad alteram ide fit cōsequens.
 Ad illud qd̄ obr̄ q̄ soluitur sacm̄. ddm̄ q̄ illud nō ē
 de necessitate sacri q̄ caro sit indiuisa. sed de voluntate et****

Dignitate. Quamuis enim caro alterius dividat. nihil minus sit duo in carne una. Ad illud quod obicitur. quod dicitur in nullo tenet vxo. nec coheretio. dicitur quod quibus nihil tenet vxo. reddere. nihilominus tamen facit altere ligatus. et quod est ei alligatus quod vivit. ideo non potest alteri alligari.

Questio .v. c.

Utra possit divorcium possint vir et vxo: inuicem recedant. Et sic vir. j. ad Loz. vij. Si discesserit vxo: a viro pceptit manere innupta. aut viro suo recedant. Et sic ei recedant. Et sic vir innocens possit recedant vxo: re inuita. v. q. no peccat. Et nihil amittit re iure suo. et go pe petere debet. Et illa tenet reddere. Et sic vir non tenetur trinare. q. no obligat nec ex vxo. nec ex pena. et no potest altera ducere. Et sic sibi vxo: pnam recedant.

Et sic fornicaria possit recedant vxo: inuita. v. esto q. sufficienter egerit penitentia. remissa est culpa et pena. Et cetera. Et sic fat ca diuorci. et q. cessante ca cetera effectus. v. r. Item possibile est virum fornicari. Et fornicare viro copulatur. et ceptio vxo: virum petentem diuorciu. Et partem ratione copulatur actio mulieri ad repetendam vxo: contra. Regula est in canone. v. q. u. q. qd semel bene dimittit est nulla de iura. ratione retrahant. Et cu diuorciu sit celebratum p diffinitio nem ecclesie. patet. r. Et sic vxo: potest seruare continentiam et vouere p diuorciu. Et vnus non habet ius in altero. Et si non habet inuicem. non potest inuicem recedant amplius. Et sic fornicari non copulatur actio in aliu. v. q. regula est in iure q. actio semel pempta non restituit. ergo si ex fornicatione amittit ius petendi debet. patet. Et sic vir non potest sibi reconciliare fornicariam videtur. q. iudicio petijt et obmittit separationem. ergo renuntiat iuri petendi debet. Et sic cu non possit agere ex eo cui renuntiat. v. r. c.

26 q. d. concordat. aut vterq. discordat. aut vnus petat et alter repugnat. Si vterq. concordat. absq. dubio sit. Si vterq. discordat. nec potest nec debet fieri nisi fiat ppter scadam ecclesie. que scadam altatur. p eo q. vterq. fornicatur publice. Si autem alter petit. aut nocens petit innocentem et sic non debet cogi ad reconciliationem. Aut innocens nocentem. v. vir castus vxo: adulteram. et sic ipsa inuita de reconciliatione p iudicium ecclesie. q. sicut dicitur iura. qd in meum fauore introducta est in meum damnationem non de reuocari. Aut nocens nocentem petit. v. mulier q. pua est fornicata repete vxo: q. est p diuorciu fornicatus. et sic restitucndus est maritus vxo: inuitus. no q. actio mulieris resuscitata sit. sed in pena fornicationis. q. abusus est privilegium libertatis. Quamuis tamen mulier faciat penitentiam nunquam acquirit ius in virum ipso nolente nisi vir fornicet. et h. ppter tunc lta qua iudicet in iudicio. q. directe peccat in bonum fieri.

27 obicitur q. non retractanda sententia. d. q. h. vxo: est q. ntu. et de rigore iuris. no tamen q. ntu. est de fauore p se innocens. v. d. m. e. Ad 28 illud quod obicitur q. vterq. potest vouere continentiam. d. d. q. s. m. e. q.

De impedimento conditionis quod respicit statum legis humane.

Quia de conditione videamus an valeat coniugium. r. c. Supra egit magister de impedimentis in quibus impeditur matrimonium. quod ille qui dicitur non potest se ligare. ppter defectum viri. h. agit de illo impedimento quod impedit. q. ille qui contractat non potest se ligare. ppter conditiones seruitutis. Et diuiditur hoc in duas. In prima determinat de conditione que est defectus libertatis. In secunda vero. q. vxo: tpe heres paruulus est. nihil differat seruus cui sit dominus omnino. agit de pueri etate

fornicatis non potest nisi aliter scietur. et nisi potest velit esse. ppter ea licentia vtriusque religionem. Ad illud quod obicitur q. actio mulieris est pempta. et q. vir renuntiat iuri suo. d. d. q. fallu. e. q. actio mulieris non punit simpliciter. s. b. d. d. d. s. s. vir per miferit pntes. et r. b. e. q. v. d. q. m. a. c. t. u. l. p. d. i. c. i. q. actio non vultificat s. de nouo dat. v. l. a. c. q. r. i. f. a. l. l. u. s. caru viri. Sicut sequens est fallu. q. vxo: non renuntiat iuri suo simpliciter. s. ad rps.

Questio .v. j. v. l. i. f.

Utrum possit fieri diuorciu si non peccat aliquo culpa. Et sic non vir. j. ad Loz. vij. Preceptio non ego s. d. n. s. vxo: a viro non discedet excepta causa fornicationis. Et pceptio est q. non seget. s. j. pceptio non potest fieri q. s. facer. q. n. i. c. u. r. r. a. t. u. l. p. a. g. r. e. J. r. e. amb. sup. luc. d. m. i. t. t. e. vxo: sine crimine. puras habet libere qd lex diuina prohibet. Et prohibet bac sine crimine dimittere. Et sic h. b. o. i. p. d. n. i. q. d. e. f. i. r. m. i. i. n. f. e. t. a. M. a. d. d. i. m. i. t. t. i. t. vxo: sua nisi ob fornicationem mechaf. s. p. fornicationem siue accipiat large siue stricte s. intelligit culpa. s. r. e. J. r. e. q. legitime iudici sunt ad perpetuam et inuicem duam vite consuetudinem ex mrimonio sunt ligati. q. s. h. h. fac. nisi h. e. a. s. q. r. e. d. e. a. t. r. o. n. a. b. i. l. i. m. i. f. u. n. d. o. f. a. c. i. n. u. r. t. a. r. n. est sine peccato facer iuriam facio. s. r. e. J. r. e. j. ad Loz. vij.

Alligatus vxo: noli quere solutorem. s. n. i. t. i. n. f. u. c. i. a. t. u. l. p. a. sine peccato vxo: non liceat facere diuorciu. Contra. sicut h. extra de vxo: p. i. u. Utr. et mulier potest si voluerit p se mutuo religioes intrare diuersas. etia si non peccat culpa s. h. n. sit sine diuorcio. J. r. e. v. n. u. s. q. i. q. p. r. l. i. c. e. r. e. n. u. n. t. i. a. r. e. i. u. r. i. s. u. o. s. r. q. d. a. d. c. o. h. i. t. a. t. i. o. n. e. r. e. q. d. a. d. d. e. b. i. t. u. s. o. l. u. t. i. o. n. e. p. r. a. b. s. o. l. u. e. r. e. s. r. e. J. r. e. vxo: volente intrare in d. a. l. t. e. r. u. m. v. i. r. p. e. p. m. o. u. e. r. i. a. d. s. a. c. r. o. s. o. r. d. i. c. e. s. r. a. d. e. p. a. r. u. r. b. t. o. r. u. s. i. n. e. c. u. l. p. a. s. i. c. u. t. d. r. d. e. v. o. e. r. p. i. u. s. a. n. e. s. i. c. o. n. i. u. g. a. t. i. r. e. J. u. r. t. a. h. q. v. r. e. n. e. c. e. s. t. i. t. v. r. u. s. v. o. r. u. s. o. l. e. n. e. e. m. i. t. t. e. r. e. a. d. h. q. d. i. u. o. r. c. i. u. m. p. o. s. s. i. t. f. i. e. r. i. r. q. r. e. d. d. q. d. i. u. o. r. c. i. u. i. n. f. l. e. g. i. t. i. m. i. s. d. i. u. g. e. s. p. r. f. i. e. r. i. d. u. p. l. i. c. A. u. r. y. i. i. c. o. d. e. s. t. a. t. u. p. h. i. s. t. a. n. t. a. u. t. v. r. a. d. f. r. u. g. e. m. e. l. i. o. r. i. s. v. i. t. e. t. r. a. s. e. a. t. S. i. v. i. c. o. d. e. s. t. a. t. u. p. s. i. f. t. a. r. t. u. e. n. d. i. f. i. e. r. i. n. i. s. i. m. i. s. e. r. i. t. a. c. u. l. p. a. p. e. c. c. a. t. u. r. u. p. p. r. e. r. p. i. e. l. i. n. t. u. p. p. t. s. c. a. d. a. l. a. S. i. a. u. t. a. d. f. r. u. g. e. m. e. l. i. o. r. u. s. v. i. t. e. t. r. a. s. e. a. t. t. u. c. a. u. t. v. r. e. r. e. q. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a. u. t. a. l. t. i. n. u. r. S. i. v. r. e. r. e. q. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a. t. u. c. p. e. f. i. e. r. i. s. i. n. e. c. u. l. p. a. i. t. a. t. u. q. v. r. e. r. e. v. o. r. u. s. o. l. e. n. e. e. m. i. t. t. a. r. e. r. v. r. e. r. e. q. b. i. t. u. r. e. l. i. g. i. o. s. a. s. s. u. m. a. t. n. i. s. i. s. i. c. t. a. l. i. s. p. r. o. a. d. q. n. u. l. l. a. p. o. s. s. i. t. o. r. i. n. i. s. u. s. p. i. c. i. o. q. v. o. r. o. s. o. l. e. n. t. e. m. i. s. s. o. p. o. t. e. r. e. m. a. n. e. r. e. i. n. d. o. m. o. S. i. a. r. o. p. t. e. r. v. r. u. s. q. u. e. r. t. i. s. i. c. u. t. e. x. p. o. s. s. e. i. n. p. l. u. r. i. b. u. s. d. e. r. e. r. a. l. i. b. u. s. r. a. n. g. i. t. u. r. d. e. v. o. e. r. i. t. a. t. o. n. e. v. i. u. g. a. r. u. r. u. s. t. a. l. e. d. i. u. o. r. c. i. u. f. i. e. r. i. d. e. p. p. s. o. n. a. p. u. b. l. i. c. a. m. a. r. i. e. p. e. p. m. S. i. a. u. t. a. l. t. v. u. l. t. c. o. h. a. b. i. t. a. r. e. n. u. l. l. o. s. i. c. r. i. p. t. n. i. s. i. p. c. u. l. p. a. p. e. c. c. e. n. t. i. n. h. a. c. d. i. s. t. i. c. t. i. o. n. e. r. i. d. e. t. a. r. g. u. m. e. n. t. i. s. f. a. c. t. i. s. a. d. v. r. a. n. q. p. r. e. s. i. c. u. t. p. z. a. s. p. i. c. i. e. n. t. i. U. e. r. u. r. a. m. e. q. d. v. i. r. i. o. d. r. a. p. l. a. q. a. l. l. i. g. a. t. u. s. n. o. q. u. e. r. a. t. s. o. l. u. t. i. o. n. e. h. o. c. n. o. d. i. c. i. t. v. r. d. e. h. o. r. e. t. s. t. a. t. u. a. l. t. i. o. r. e. s. e. d. v. r. a. c. o. i. o. n. e. m. o. u. e. a. t. i. n. s. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. r. v. r. o. s. t. e. n. d. a. t. i. q. l. i. b. e. r. s. t. a. t. u. h. u. m. i. n. e. p. o. s. s. e. s. a. l. u. a. r. i. v. n. i. l. l. u. d. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. n. o. q. r. a. t. s. o. l. u. t. i. o. n. e. s. i. n. p. r. e. i. u. d. i. c. i. u. m. v. r. o. i. s. s. i. c. u. t. n. e. c. s. e. r. u. s. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. i. n. p. r. e. i. u. d. i. c. i. u. m. d. o. m. i. n. i.

ibi Hoc etia sciendum est q. pueri ante annos. xiiij. vbi deest minar q. pueri non potest contrahere matrimonium ante annum xiiij. Prima pars habet tres. In prima querit magister vtrius error: conditionis impediatur matrimonium vbi est error: et dil. s. i. l. i. t. u. d. o. Secundo vero vbi est error: et tamen s. i. l. i. t. u. d. o. Tercio vero vxo: scd suo fiat sua et ipsa vxo: Primu facit h. Nunc de conditione r. c. Secundum facit ibi. Queritur etiam si seruus vnus ancillam alterius. r. c. Terti um ibi. Illud etiam notandum est q. si. Et ita in hac de functione breuiter duo determinat. Primo de errore conditionis. Secundo vero de defectu etatis.